

Олена Ткачик

Кандидатка філологічних наук, доцентка
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0001-6544-3046
helen.tkachyk@gmail.com

Євгенія Петрук

Здобувачка другого (магістерського) рівня
Факультет лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
evgenia_petruk@ukr.net

МІСЦЕ КВАЗІРЕАЛІЙ У ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ “POWER” У КОНЦЕПТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ АНГЛОМОВНОЇ СЕРІЇ ФЕНТЕЗИ-РОМАНІВ ДЖ. Р. Р. МАРТІНА «ПІСНЯ ЛЬОДУ І ПОЛУМ'Я»

Анотація. У статті наводяться результати аналізу концептуального простору художнього твору через визначення його ключових концептів та аналіз їх асоціативно-образних та лексичних репрезентантів. Особлива увага приділена визначенню взаємозв'язків між такими лінгвокультурними поняттями як «концепт» і «реалії», що формують представлену у художньому творі картину світу, а також обґрунтуванню функціонального поля і ролі квазіреалій у творенні автотомного ірреального світу фентезі. Акцент на реаліях та квазіреаліях як складових частинах художнього твору обумовлений тим, що донині вони розглядалися як лінгвістичні одиниці поза художнім текстом, а їх функції у контексті самого твору не враховувалися. З огляду на це встановлюється місце реалій та квазіреалій у формуванні жанрово-композиційних особливостей літератури жанру фентезі, яка на даному етапі знаходиться на піку популярності, визначається їх роль у творенні такого фентезійного простору, який відповідав би усім вимогам і канонам даного жанру, зокрема вимогам високого фентезі. В основі представленого у статті дослідження знаходиться аналіз засобів реалізації концепту “POWER” в англійській версії всесвітньо відомої серії фентезі-романів Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду і полум'я», у центрі сюжету якого знаходяться різноманітні способи боротьби за владу. В рамках даного дослідження визначається сутність влади як універсального аттрактора для більшості персонажів саги, здійснюється аналіз семантики заголовків книжок саги і їх семантичного радіусу в тексті, розглядаються явні та приховані джерела влади за типологією Френча і Рейвена, а також межі і засоби реалізації влади на основі ряду систем квазіреалій саги.

Ключові слова: влада; квазіреалії; концепт; концептуальний простір; фентезі.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. На сьогоднішній день увага багатьох лінгвістичних досліджень зосереджується насамперед на взаємозв'язках між мовою та культурою, мисленням та культурою, когнітивними структурами пізнання і мовними формами. З огляду на ці тенденції особливої важливості набуває аналіз таких культурно-мовних понять як «концепт» і «реалії». Аналіз культури і різних національних картин світу вважається за доцільне здійснювати на основі літератури. Зважаючи на сучасні літературні тенденції, не можна оминати увагою той факт, що особливою популярністю наразі користується жанр фентезі, який на даному етапі і як літературне явище, і як концептуальний простір, що має власний набір реалій, є майже не дослідженим.

Одним із найбільш відомих зразків фентезійної літератури, який вже декілька років поспіль знаходиться на піку популярності, зокрема завдяки своїй екранізації в рамках серіалу «Гра престолів», є серія романів американського письменника і сценариста Дж. Р. Р. Мартіна

“A Song of Ice and Fire” («Пісня льоду і полум'я»). В основі сюжету саги лежить боротьба персонажів за владу на різних рівнях – боротьбу, з якою ми свідомо чи несвідомо стикаємося і в реальному світі чи не щодня. Яскравість та реалістичність зображеної Дж. Мартіном «гри у престолі» забезпечується великою кількістю квазіреалій, які наближають ірреальний світ до реального.

Актуальність статті зумовлена підвищенням наукового інтересу до концептуального простору художнього, зокрема фентезійного, твору, способів художнього оформлення його вербалізованих когнітивних образів (концептів) через реалії і квазіреалії та їх функціонального потенціалу, що є принципово новими напрямками дослідження у сучасній лінгвістиці.

Мета статті – встановити засоби вербалізації концепту “POWER” у серії фентезі-романів Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду і полум'я».

2. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ

Уперше важливість послідовного багатоаспектного аналізу тексту (його концептуального наповнення) описав Гальперін у своїй монографії «Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження». Наразі у мовознавстві виокремлюються два підходи до вивчення концептів у художньому тексті: «відсистемний підхід», особливості якого знайшли своє відображення в аналізі концептів у роботах Вежбицької, Бабушкіна, Воркачова, Кузьміної; та «відтекстовий підхід», досліджуваний насамперед Масловою та Бабенко.

Дослідження концептів у рамках як когнітивного, так і лінгвокультурного підходів знаходимо у працях Попової, Стерніна, Кубрякової, Степанова, Слишкіна, Воркачова, Колесова, Маслової, Телії, Карасика. Аналізу реалій присвячені роботи Влахова, Флоріна, Виноградова, Зорівчак, Фененко.

В рамках когнітивного підходу поняття «*концепт*» тлумачиться як спосіб пояснення ментальних і психічних джерел людської свідомості, інформаційна структура, яка відображає знання, досвід, пам'ять, ментальний лексикон людини, відображення так званої «внутрішньої мови» людини (*lingua mentalis*) і картину відображення зовнішнього світу в психіці особи (Кубрякова, 1996, с. 90). За лінгвокультурним підходом культура є відображенням певної сукупності концептів і їх взаємовідносин у межах певного народу, а сам концепт є основним шляхом відображення культури в індивідуальній та колективній свідомості (Літяга, 2013, с. 48–50).

Досліджуючи питання концептів та безпосередньо площини їх функціонування, з'ясуємо, що вони не є автономними, а отже вони не можуть існувати ізольовано один від одного. До такого висновку дійшли й Попова та Стернін. Вчені описують взаємозв'язки між концептами як потужні, міцні утворення, зауважуючи, що концепти потенційно можуть формувати системні множини та об'єднуватися в межах концептуального простору в концептосфері.

Під терміном «*концептуальний простір*» мається на увазі певна одиницю простору (частина площини об'єктивної реальності), в межах якої утворюються, побутують і розширюються різного роду концепти (Леонтович, 2002), які об'єднуються у типові й актуальні для тієї чи іншої лінгвокультури *концептосфери*. Взаємозв'язок між двома зазначеними поняттями можна описати таким чином: концептуальний простір є просторово-часовим континуумом (у межах певної площини, де реалізуються концепти), у якому відбувається процес комунікації, а концептосфера – це своєрідний каркас, фундамент формування й існування цього простору.

До одиниць, що пов'язують когнітивні уявлення з культурними, і які можна віднести до засобів творення і втілення специфічних концептів, тобто таких, що діють у межах національного концептуального простору, відносяться *реалії*. Одинадцять проаналізованих нами визначень поняття «реалії» у науковій літературі, представлених Россельсом, Вайсбурд, Бархударовим, Влаховим і Флоріним, Томахіним та ін., свідчать, що загалом учені-мовознавці виокремлюють два підходи до трактування цього терміну:

1) реалії – це предмети, поняття, явища, які є характерними для історії, культури, побуту, особливостей життя тої чи іншої нації світу, які відсутні в інших народах і які вдрізняють одну націю від іншої;

2) реалії – це слова та словосполучення, а також фразеологізми, прислів'я та приказки, які вживаються на позначення предметів, понять і явищ, унікальних в межах певного концептуального простору (культури того чи іншого народу).

Реалії як національно та культурно маркована лексика є одним з основних засобів творення внутрішнього світу художнього тексту. Особливо важливими вони є в рамках *жанру фентезі*, що визначається як вид фантастичної літератури, який базується на сюжетних припущеннях ірраціонального характеру, які не мають логічної мотивації в тексті, припускають існування фактів і явищ, які не підлягають, на відміну від наукової фантастики, раціональному поясненню» (Кочеткова, 2012). Із поняттям фентезійної літератури тісно пов'язаний термін *квзіреалії* («квзі-» від лат. *quasi* – якби, немов, несправжній, уявний), який вживається на позначення реалій схожих у зіставлюваних культурах за основними ознаками, але відмінними за другорядними (Конєцкая, 1975). Таким чином квзіреалії розглядаються як явища культури вигаданого світу – літератури жанру фентезі та фантастики, для яких роль реалій є визначальною і загалом жанротворчою, адже за допомогою них автор у буквальному сенсі створює новий, ірреальний та абсолютно автономний світ, який є відображенням його індивідуально-авторського світобачення й осмислення дійсності.

Функціональне поле реалій у літературі загалом та жанрі фентезі зокрема є дуже широким. Воно включає насамперед наступний ряд функцій: функція відтворення часо-просторової організації світу; функції створення місцевого колориту, відтворення історичного колориту, символічна, асоціативна функція (Фененко, 2014, с. 151–172); референційна, фатична, репрезентативна, конотативна функції (Михайлов, 2006); також виділимо функції позначення і найменування об'єктів і явищ ірреального світу, творення мови фентезі, забезпечення інтертекстуальності й алюзивності образів фентезійного світу, оцінки якості та меж авторської словотворчості.

3. МЕТОДИ

Для проведення дослідження застосовано низку загальнонаукових та лінгвістичних методів: описовий метод (використаний для обґрунтування обраного теоретичного матеріалу), метод аналізу (для інтерпретації та систематизації відібраного теоретичного матеріалу), дедуктивний метод (використаний при переході від загального опису поняття «концепт» до безпосереднього аналізу явищ «концептуальний простір» і «концептосфера» і їх зв'язку з аналізом тексту), індуктивний метод для визначення функціонального поля реалій у літературі жанру фентезі. Також були застосовані корпусний метод для вибірки одиниць-репрезентантів аналізованого концепту і метод концептуального аналізу простору художнього твору.

4. РЕЗУЛЬТАТИ Й ОБГОВОРЕННЯ

4.1. Обґрунтування концепту “POWER” як ядра концептуального простору фентезі-романів Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду і полум'я»

Концепт “POWER” виступає справжнім ядром концептуального простору створеного Дж. Мартіном фентезійного світу. На поверхневому рівні таку «ядерність» поняття «влада» можна пояснити через наступний ряд факторів:

1) внаслідок аналізу семантики заголовків книжок саги і їх семантичного радіусу в тексті:

- книга 1 “A Game of Thrones” («Гра престолів»). У назві маємо дві лексичні одиниці, які метафорично передають основні віхи сюжету: опис передумов, причин та приводів для майбутньої боротьби за владу на усіх рівнях (посилання до лексеми «престоли», яка спеціально вжита у формі множини), вивід та розстановка на шахівницю ряду важливих

фігур (одночасне посилення до лексем «гра» і «престоли»), постановка основного правила, яке відображає як загальний принцип світобудови представленого концептуального простору романів «Пісня льоду і полум'я» (далі «ПЛП»), так і визначає характер взаємодії між його персонажами – *When you play the game of thrones, you win or you die. There is no middle ground* (Martin, 1996) («Того, хто вступає у гру престолів, чекає перемога або смерть. Середини не буває») (Мартін, 2013) (посилання до лексеми «гра»);

- книга 2 “A Clash of Kings” («Битва королів») і книга 3 “A Storm of Swords” («Буря мечів»). У назвах маємо по дві лексичні одиниці, які за семантичним полем можна поділити на синонімічні пари іменників-дій «битва-буря» та іменників-назв-суб'єктів/об'єктів «королі-мечі». Обидві пари є посиланнями на загострення конфлікту і боротьбу за владу між щонайменше п'ятьма силами (Війна п'яти королів), появу все більшої кількості сюжетно-важливих персонажів, постійний перерозподіл сил;

- книга 4 “A Feast for Crows” («Бенкет круків»). У назві також маємо метафоричне словосполучення. Загальна семантика заголовку означає тимчасову перемогу табору одного з королів (мечів) внаслідок чергового перерозподілу сил (битви). І якщо лексема «бенкет» виступає як прив'язка, щось тотожне до слова «перемога», то «круки» мають подвійну семантику. На поверхневому рівні це є просто посиланням до одного з гравців у престоли, на глибшому – вказівка на його характеристику. Звернемо увагу на те, що в народних віруваннях круки є одними із найзловісніших птахів, зокрема в українському фольклорі вони є символом загибелі. Таким чином, сам заголовок 4-ї книги саги наштотує читача на думку, що перемога (досягнення влади) буде за антигероями;

- книга 5 “A Dance with Dragons” («Танок драконів»). Семантику заголовку експлікуємо як становлення і укріплення позицій вже відомих фігур (драконів – тобто Таргарієнів), дії яких знову приводять до значних перестановок дійових фігур і загального перерозподілу сил;

2) основні сюжетні лінії саги належать тим, хто вже має владу (це насамперед лінії Едарда Старка, Роба Старка, Роберта Баратеона, Джофрі Баратеона, Серсі Ланістер, Тайвіна Ланістера, Джеймі Ланістера та ін.), хто її прагне (зокрема лінії Данерис Таргарієн, Тиріона Ланістера, Арії Старк, Марджері Тайрел, Станіса Баратеона, Ренлі Баратеона, Теона Грейджоя, Еурона Грейджоя, Пітира Бейліша, Рамзі Болтона, Волдера Фрея та ін.), і як і ті й інші користуються отриманою владою;

3) сага вирізняється сильно розгалуженою системою персонажів, зокрема тих, які «грають у престоли» і які мають різноманітні причини боротьби за владу від так би мовити «високих» як, наприклад, Тайвін Ланістер, який хоче зберегти велич свого дому і забезпечити його спадщину, коли Роб Старк збирає військо і вже як Король Півночі йде війною на тих, хто вбив його батька, чи коли Данерис Таргарієн хоче «зламати колесо» і створити новий, кращий світ до «дрібних», коли персонаж прагне отримати високе положення і помститися комусь за образи (*She [Sansa Stark] wanted to rage, to hurt him as he'd hurt her, to warn him that when she was queen she would have him exiled...* (Martin, 1996) («Її [Сансі Старк] хотілося образити його, як він образив її, застерегти його, що ставши королевою, вижене його з королівства...»)) (Мартін, 2013). І хоча описані вище причини боротьби за владу і здаються різними, всі вони зводяться до одного – можливості однієї людини впливати на іншу, причому не важливо, чи цей вплив є кінцевим чи лише проміжним результатом досягнення своєї мети.

4.2. Аналіз реалізації джерел влади у фентезійному просторі «Пісні льоду і полум'я»

З метою аналізу видів та сутності влади, яка реалізовується на прикладах ліній окремих персонажів зокрема та в усьому світі «ПЛП» загалом, було побудовано діаграму відношень (рис. 1), за основу якої було насамперед взято дефініцію поняття “power” («влада») із лексикографічного джерела Visualthesaurus (Thinkmap Visual Thesaurus) і класифікацію основних джерел влади за Френчем і Рейвеном.

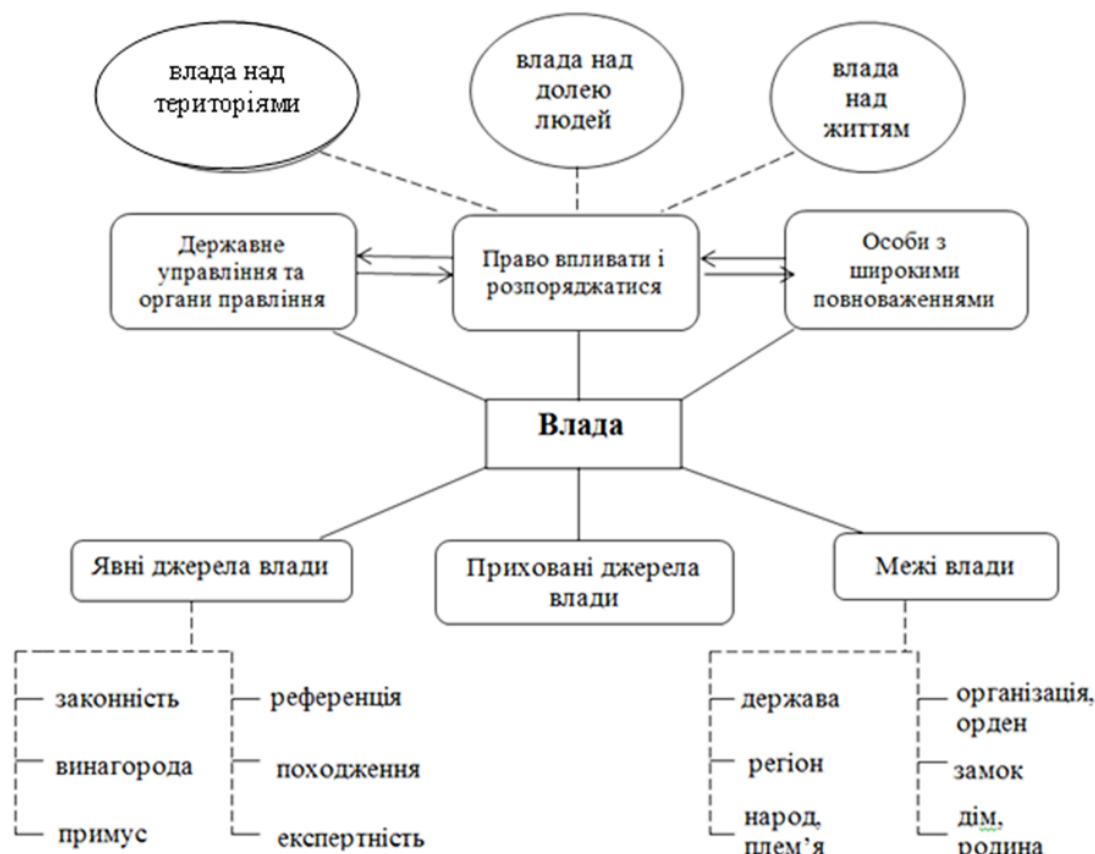

Рис. 1. Діаграма структурних відношень концепту "POWER" у просторі фентезійного світу романів «ПЛП»

Розглянемо представлені на рис. 1 прояви концепту "POWER" через аналіз явних і прихованих джерел влади, які реалізуються в межах простору «ПЛП», та квазіреалій, які формують ці джерела.

• **Законність як вид і джерело влади.** У *Seven Kingdoms (Семи Королівствах)* основу законної влади становить титул чи посада її власника. Це реалізується насамперед на принципі ієрархії як квазіреалій загальнодержавних посад (*king (король) – Hand of the King (правиця) – lord-protector (лорд-захисник регіону)*), так і квазіреалій-посад у рамках окремих структур чи організацій (*lord commander of the Night Watch (лорд-командувач Нічної Варти), lord commander of the Kingsguard (лорд-командувач королівської варти), commander of the City Watch in King's Landing (командувач міської варти Королівського Причалу), High Septon (Верховний Септон), seneschal of the Citadel (сенешаль Цитаделі)*).

Найкращим прикладом законної влади у Семи Королівствах є королівська влада. Посада короля (повна форма титулу *King of the Andals, the Rhoynar, and the First Men, Lord of the Seven Kingdoms Protectors of the Realm (король андалів, і роїнарів, і перших людей, володар Сімох Королівств і оборонець держави)*), по-перше, за своїм формальним титулом передбачає, що королю на престолі мають коритися всі без виключень жителі країни, і, по-друге, наділяє його невиключними повноваженнями, зокрема правом розпоряджатися правосуддям, командувати арміями, ухвалювати закони, роздавати землі та титули, збирати податки тощо. Таким чином, законність влади короля полягає виключно в його посаді, тож навіть якщо особою короля чи його методами правління хтось не задоволений, він все рівно має владу над ними як законний правитель.

Водночас у Семи Королівствах є чотири способи отримання законної влади: титул короля чи лорда-захисника можна отримати або у спадок за діючим правом першородства і пріоритету за чоловічою лінією, що у свою чергу може породжувати міжусобиці між

невдоволеними спадкоємцями, або через завоювання, зокрема коли під час повстання *Robert Baratheon* (Роберт Баратеон) скинув *Targaryens* (Таргарієни) з престолу і посів трон, чи коли *ironborn* (залізородні), скориставшись війною північан із *Lannisters* (Ланістери) на чолі із *Robb Stark* (Роб Старк), захопили Північ; натомість посада правиці чи лорда-командувача королівської варти призначається виключно королем, тоді як командувач Нічної Варти обирається шляхом голосування.

Проте однією з характерних рис світу «ПЛП» є нестабільність і постійний перерозподіл сил і цінності дієвих персонажів. З огляду на це, основним недоліком законності як джерела влади є її прив'язка не до носія влади, а виключно до посади, тобто втрачаєш посаду – і втрачаєш усі повноваження і владу як таку. Найяскравішим прикладом недосконалості такої влади є *Tyrion Lannister* (Туріон Ланістер): коли це було потрібно його батьку *Tywin Lannister* (Тайвін Ланістер), він був правицею, другою за потужністю людиною у королівстві, коли ж потреба у цьому відпала, він за лічені дні став просто одним із численних вельмож Вестеросу.

На основі проведеного корпусного аналізу творів «ПЛП» було визначено, що слово “law” («закон», «законність») і похідне від нього “lawful” («законний») найчастіше колокують із наступними лексичними одиницями: квазіреаліями-топонімами *the laws of Westeros* («закони Вестеросу»), *the laws of the Seven Kingdoms* («закони Семи Королівств»), *laws of Winterfell* («закони Вічнозиму»), *laws of King's Landing* («закони Королівського Причалу»), *Dornish laws* («дорнські закони»), *by law, the Iron Throne should pass to...* («за законом Залізний трон має перейти до...»), *true Lannister* («законний Ланістер»); іменниками *power is in the law* («влада в законі»), *the laws of the realm* («закони держави»), *lawful ruler* («володар», «власник», «правитель»), *lawful authority* («законні права»), *lawful heir to the throne* («законний претендент на трон», «законний спадкоємець трону»), *lawful king* («законний король»), *lawful queen* («законна королева»), *lawful prince* («законний королевич»), *lawful lord* («законний лорд»), *lawful son* («законний син»), *lawful children* («законні діти»), *lawful siblings* («законні брати і сестри»), *lawful heir* («законний спадкоємець», «законний наступник»), *by law, this land belongs to...* («за законом ці землі належать...»), *lawful titles* («законні титули»), *lawful place* («законне місце»), *lawful duties* («законні збори і мито»); дієсловами *apply the law* («використовувати закон»), *respect the law* («шанувати закон»), *follow the law* («чинити за законом»), *laws are unchangeable* («закони не змінити»), *obey the law* («коритися закону»); іменниками, які при перекладі перетворюються на прикметники *king's laws* («королівські закони»), *laws of gods and men* («закони божі і людські»). Як можна побачити, на мовному рівні прив'язка лексем «закон», «законність», «законний» перш за все здійснюється з одиницями, які позначають осіб-носіїв влади, межі розповсюдження їх повноважень та подальша передача цих повноважень істинним спадкоємцям.

У просторі світу романів «ПЛП» реалізація законної влади на лексичному рівні здійснюється насамперед по горизонталі «квазіреалії титули / посади – власник титулу / посади (квазіреалії-антропоніми) – межі реалізації влади (квазіреалії-топоніми, квазіреалії на позначення явищ суспільно-політичного життя). Наприклад, *king* (король) – *Robert Baratheon* (Роберт Баратеон) – *Seven Kingdoms* (держави Сім Королівств); *Lord of the Eyrie, Defender of the Vale, Warden of the East* (лорд Соколиного Гнізда, захисник Видолу, хранитель Сходу) – *Robert Arryn* (Роберт Арин), *mother-regent Lysa Arryn* (його мати-регент Лайса Арин) – *the Vale* (Видол); *Lord Captain of the Iron Fleet* (лорд-капітан Залізного флоту) – *Victarion Greyjoy* (Віктаріон Грейджой) – *the Iron Fleet* (Залізний флот); *Commander of the City Watch in King's Landing* (командувач міської варти Королівського Причалу) – *Janos Slynt* (Джанос Слінт) – *King's Landing* (Королівський Причал) тощо.

• **Винагорода як джерело влади.** Іншим досить поширеним у Семи Королівствах способом отримання влади є винагорода за службу тому, хто не тільки володіє значними ресурсами та територіями, а й може вільно розпоряджатися цими землями і титулами. Таким чином прослідковується певний взаємозв'язок між законною владою і владою «у винагороду». Як приклад, король може нагородити вірного підданого високою посадою при

дворі або ж землями та титулами, відібраними у тих, хто впав у немилість чи став зрадником.

У текстах саги були виділені наступні мовні кластери із лексемою “reward” («винагорода») як семантичним центром: *reward for faithful service* («винагорода за вірну службу»), *reward those who are true* («винагорода за вірність»), *reward for efforts in the battle* («винагорода за заслуги у бою»), *reward for bravery* («винагорода за відвагу»), *reward for betraying* («винагорода за зраду»). Варто зауважити, що у створеному Дж. Мартіном фентезійному світі саме винагорода досить часто стає основним рушієм діяльності персонажів, відносно легким способом досягнення певної влади над іншими.

Водночас варто звернути увагу на те, що у Вестеросі нагорода не завжди прив’язується виключно до звання. Яскравим прикладом цього є дім Ланістерів, відомий своїм неофіційним девізом *A Lannister always pays his debts* (Ланістери завжди сплачують борги), який має подвійну семантику: цей дім завжди винагородить тих, хто зробить їм добро, і ніколи не забуде відплатити тим, хто зробив зло. Саме з огляду на цей принцип була здійснена одна з найбільших зрад у сюжеті «ПЛП»: вступивши у змову з Ланістерами, *Roose Bolton* (Руз Болтон) і *Walder Frey* (Волдер Фрей) підступно вбивають свого сюзерена і його прибічників, за що перший отримує титул *Lord of Winterfell and Warden of the North* (лорд Вічнозиму і хранитель Півночі), а інший у перспективі стає *High Lord of the Riverlands* (верховний лорд Річкових земель).

Аналізуючи винагороду як одне із джерел влади у фентезійному світі «ПЛП», робимо висновок, що на лексичному рівні вона також виражається через квазіреалії титули / посади і квазіреалії-топоніми, а також через квазіреалії, які вживаються на позначення грошових одиниць, як це можна побачити із наступного ряду виділених із тексту романів мовних кластерів: трикомпонентного (двокомпонентного у перекладі) *awarded with lands* («нагороджений землями»); багатоконпонентних *awarded [him] the lands, castle and rights of House...* («нагородив землями, замком і правами дому...»), *rewarded [him] with castle, lands and daughter* («у нагороду дарував замок, землі й дочку...»), *rewarded with a title of lord* («винагородять титулом лорда»), *reward with a good name* («нагородити славним іменем»), *a thousand of silver stags was the reward* («винагорода в тисячу срібних оленів»), *golden dragons as a reward* («винагорода золотими драконами»), *rewards, promised leniency, honors, gold, positions* («винагорода у прощенні, почестях, золоті»), *rewarded with sword and armor* («нагороджується мечем і латами»).

• **Примус як джерело влади.** Люди підкоряються тим, кого бояться. Саме за цим принципом реалізується сила примусу як джерело влади, що, у свою чергу, може мати різні наслідки. В описуваних у «ПЛП» подіях прослідковуються два сценарії наслідків реалізації отримання влади шляхом примусу. До в перспективі позитивних наслідків можна віднести завоювання *Aegon Targaryen* (Ейгон Таргарієн) і його сестрами *Visena* (Вісенія) і *Raenys* (Рейніс) Вестеросу – *Aegon the Conqueror brought blood and fire to Westeros, but later gave the country peace, justice and prosperity* (Martin, 2000) («Ейгон Завойовник приніс у Вестерос кров і вогонь, але після подарував країні мир, справедливість і процвітання») (Мартін, 2015), а також намагання *Daenerys Targaryen* (Данерис Таргарієн) викоринити рабство у Невільничій Бухті, Ессос. В обох випадках ключовими суб’єктами для реалізації підкорення людей через їх страх виступають дракони та ті, кому вони підкоряються – Таргарієни (*After Aegon and his dragons destroyed in a fiery field the combined armies of the Reach and Casterly Rock, King Torrhen Stark knelt and swore allegiance to the Targaryens for Winterfell and his men could survive*) (Martin, 2000) («Після того, як Ейгон і його дракони знищили об’єднані армії Розлогів і Кичери на полум’яному полі, король Торхен Старк схилив коліно і дав клятву вірності Таргарієнам, аби тільки Вічнозим і його люди вицілили...») (Мартін, 2015)); *Without dragons, how could she hope to hold Meereen, much less win back Westeros? But she is the blood of the dragon...* (Martin, 2011) («Без драконів їй не втримати навіть Мірін, а як без них завойовувати Вестерос? Але вона кров од крові дракона...») (Мартін, 2018).

Негативним прикладом реалізації влади через страх і примус є персонаж *Joffrey Baratheon* (Джофрі Баратеон) – жорстокий підліток із яскраво вираженими садистськими

нахилами, який успадковує королівський трон. Цей персонаж є уособленням одного з найгірших поєднань джерел влади – вищої законної (кластери квазіреалій *prince Joffrey* («королевич Джофрі»), *king Joffrey* («король Джофрі»), *true heir* («законний спадкоємець»), *take the throne* («посісти престол»)) є найчастотнішими для даного персонажа (25 % від усіх посилань) і примусової (вживання квазіреалії-антропоніма *Joffrey* («Джофрі») у поєднаннях із іменником *bastard monster* («Джофрі – чудовисько»); прикметниками *as fierce as Joffrey* («безпощадний Джофрі»), *It wasn't the gods who'd been cruel, it was Joffrey* («Це не боги були жорстокими, а Джофрі»), *He wasn't so spoiled as Joffrey* («Він не був такий зіпсований, як Джофрі»); дієсловами *Put him down for a dose of Joffrey's justice, the savagery of Joffrey's justice* («піддати [його] варварському правосуддю Джофрі»), *He could accuse anyone and let him beheaded* («Він міг звинуватити будь-кого і звеліти обезголовити»), *King Joffrey gave the command* («Король Джофрі звелів»), *They shed their blood for Joffrey* («Вони проливали свою кров за Джофрі»), *Only a fool will not pledge his fealty to King Joffrey* («Тільки дурень не присягне на вірність королю Джофрі»), *Joffrey could chop their heads off* («Джофрі міг звеліти відтяти їм голови»). Згідно зі світобаченням даного персонажа, тільки сила є чесною справжнього короля. Він ставить у ніщо людське життя зокрема і долю держави загалом, оскільки для нього влада насамперед ототожнена із вседозволеністю і безкарністю, підтвердженням чого слугує зокрема наступна цитата: *I killed a man last night who was bigger than your father. They came to the gate shouting my name and calling for bread like I was some baker, but I taught them better. I shot the loudest one right through the throat* (Martin, 1998) («Учора ввечері я вбив чоловіка, більшого за твого батька. Прийшли тут під браму, вимагаючи хліба, так наче я їм пекар, але я їх добре провчив. Прострілив найгаласливішому горлянку») (Мартін, 2014).

Подібного принципу правління притримуються і *good masters* (добрі пани) в містах *Slaver's Bay* (Невільнича Бухта), для яких суспільство поділене на знать, тобто них самих, і рабів – безвольну безправну людську масу, із якою можна робити все.

Зрозуміло, що влада через примус рідко приводить до позитивних результатів. Страх накопичується, потім породжує невдоволення, що призводить до заворушень і змов, а в кінцевому результаті до ліквідації тирана.

• **Референтна влада.** Прояви цього виду влади, яка базується на особистих якостях особистості та її стосунках із підлеглими, представлені у фентезійному світі «ПЛП» досить різносторонньо. Серед джерел референтної влади, яка реалізується в межах простору Вестеросу і Ессосу, можна виділити такі:

- справжня турбота про свій народ і підконтрольні території. Найкращим прикладом такої влади в усьому створеному Дж. Мартіном просторі вважаємо *lord Eddard Stark* (лорд Едгард Старк), який доклав багато зусиль, аби побудувати зі своїми *bannermen* (прапороносцями) міцні відносини довіри. Як результат, за його правління на півночі не було жодного бунту, а після смерті *sworn lords* (присяжні лорди), *sworn swords* (присяжні мечі), залишилися йому люто віддані і без вагань пішли війною проти корони, аби помститися за вбивство свого сюзерена. Зокрема, зауважимо, що на прикладі лорда Едгарда реалізовується поєднання законної влади (як спадкоємця Вічнозиму) і референтної. У текстах саги зустрічаємо насамперед такі колокації даної квазіреалії-антропоніма: з дієсловами *did his duty* («виконав обов'язок»), *will never dishonor* («ніколи не збезчестить»); з прикметниками *proud* («гордий»), *respected* («шановний»), *honest* («чесний»), із квазіреалією-топонімом *of Winterfell* («Вічнозимський»).

- поєднання фізичної і внутрішньої сили з умінням згуртувати під своїм началом великі, часто сильно розрізнені маси людей. Прикладами реалізації такого виду влади є постать *khal Drogo* (хал Дрого) – ватажка найбільшого *the dothraki khalasar* (халасар дотраків), який хоча і успадкував свою посаду від батька, на ділі довів свою здатність керувати халасаром. Доказом цього слугують наступні мовні кластери: *a khal as mighty as Drogo, khal Drogo has never lost a fight, a hundred thousand follow him*. Іншим прикладом реалізації даного виду влади є постать *Mance Rayder* (Манс Рейдер), який зміг згуртувати розрізнені клани дикунів і навіть велетів, і

якого вони проголосили своїм *King-Beyond-the-Wall* (Король-за-Стіною): *They follow strength. They follow the man* (Martin, 2011) – «Ці люди підуть тільки за сильним, за справжнім ватажком...» (Мартін, 2018).

Як можна побачити, даний підвид референтної влади реалізується перш за все у межах квазіреалій, які позначають назви племен, гірських кланів та народностей: *the dothraki* (дотраки), *the wildlings* (дикуни), *the free folk* (вільний народ), *Thenn* (тени), *ice-river clans* (клани з крижаних річок), *the cave dwellers* (печерники), *Black Ears* (клан чорних вух), *Stone Crows* (клан кам'яних воронів), *Burned Men* (клан обпечених) тощо; а також через квазіреалії-антропоніми, які називають їх ватажків, наприклад, лідери халасарів *khal Jhaqo* (хал Джакко), *khal Moro* (хал Моро), *khal Temmo* (хал Темо); керівників кланів за Стіною *Magnar Styr* (магнар Стур), *Magnar Sigorn* (магнар Сигорн) тощо.

- поєднання харизми і приємної легкої вдачі. Класичним прикладом такої реалізації референтної влади у світі «ПЛП» є постать *Renly Baratheon* (Ренлі Баратеон). У черзі наступництва спадкоємства престолу свого брата Роберта він п'ятий (законність як джерело влади таким чином відпадає априорі), насильство та вселяння страху (влада як результат примусу) для нього неприйнятні, лордство (влада як результат нагороди) його не цікавлять, оскільки він і так є *lord of the Storm's End* (лорд Штормокраю), проте на початок *the War of the Five Kings* (Війна п'яти королів) саме Ренлі Баратеон мав найбільшу армію. Люди були готові битися на стороні незаконного короля, бо на відміну від інших він був молодим, гарним, добрим, щедрим і незарозумілим. Люди хотіли мати за свого короля людину із легкою та доброю вдачею, і вони були щиро готові віддати за це життя. Звернемо увагу на те, що Ренлі не воїн, не політик, не законний спадкоємець, але його харизма стала джерелом його влади над багатотисячною армією.

Таким чином, хоча референтну владу і можна вважати найбільш оптимальним видом влади, проте у зображеному Дж. Мартіном світі перемога залишається за тими, хто для гри в престолі не чурається жодних методів.

• **Експертна влада.** Такий вид влади має людина, коли вона, по-перше, володіє певними знаннями і вміннями, і, по-друге, коли інші люди сприймають цю особу як надійне джерело цінних порад. Основним джерелом експертної влади у Семи Королівствах є *the orden of maesters* (орден мейстерів) – вчених, які отримують освіту в багатьох галузях знань (до 21), а потім виконують роль наставників, радників, лікарів, вчителів тощо при лордах. Найяскравішим прикладом носія експертної влади у «ПЛП» є *maester of the Night Watch Aemon* (мейстер Нічної Варти Еймон), без порад і схвалення якого лорди-командувачі ордену не приймали жодних рішень.

Що ж стосується власне лексеми «maester» («мейстер»), маємо випадок семантичної деривації: якщо в реальному світі дана одиниця використовується виключно як частина складних іменників (назв посад або звання типу гросмейстер, поліцмейстер тощо), то у світі «ПЛП» це є найменуванням вчених, цілителів і освічених людей Семи Королівств.

До явних джерел влади, які реалізуються в межах простору «ПЛП», також відносимо квазіреалії, які позначають походження персонажів, адже в переважній більшості випадків влада досягається тими, хто з самого початку користується привілеями високого походження. До квазіреальних лексичних одиниць, які будують систему суспільних станів у Вестеросі належать: *nobility* (благородні), а саме: *lords of the Great Houses* (лорди Великих Домів), *lords-bannermen* (лорди-прапорносці), *petty lords* (дрібні лорди); *landed knights* (земельні лицарі), *order knights* (лицарі орденів), *sworn sword / shield* (присяжний меч / щит), *hedge knight* (межовий лицар); *servants of the Faith* (служителі віри) та *the orden of maesters* (орден мейстерів); *commoners* (простолюдини), *bastards* (бастарди). З огляду на це можна зробити висновок, що в аналізованому фентезійному світі поняття влади часто прив'язується до меж суспільних станів населення, які, у свою чергу, є відносно закритими.

• **Приховані джерела влади.** Вище ми розглянули явні джерела влади, які реалізуються у створеному Дж. Мартіном світі, але для повноцінного аналізу концепту «POWER» не можна оминати увагою приховані джерела влади і їх носіїв, які стоять за

багатьма подіями «ПЛП». Такими неявними, проте водночас вагомими фігурами є *Varys* (Вейріс), який не дарма має прізвисько *Spider* (Павук) і займає посаду *master of whisperers* (старший нашинтувач), і *Petyr Baelish* (Пімур Бейліш) на прізвисько *Littlefinger* (Мізничик). Вони обидва ведуть прихована боротьбу за владу, обидва не мають шансів власне сісти на Залізний трон, але і той і інший реально керують ситуацією, будучи досить успішними гравцями у престоли. На підтвердження цього наведемо ряд цитат: *Littlefinger... the gods only know what game Littlefinger is playing* (Martin, 1996) – («Мізничик... тільки боги знають, яку гру затіяв Мізничик») (Мартін, 2013). *Tell me, Lord Varys, who do you truly serve? Varys smiled thinly. Why, the realm, my good lord, how ever could you doubt that?* (Martin, 1996) – («Скажіть же, лорд Вейрісе, кому ви насправді служите? Вейріс відповідав тонкою усмішкою: «Звичайно ж країні, мій добрий лорд, як ви могли в цьому засумніватися?»») (Мартін, 2013).

До прихованих носіїв влади також вважаємо за доречне віднести існуюче у *Braavos* (Браавос) таємне товариство вбивць, відомих як *Faceless Men* («безликі»). Їх влада полягає у їх майстерності: вони на замовлення можуть прибрати будь-якого з гравців у престоли (у текстах «ПЛП» квазіреалія *Faceless Men* («безликі») у більшості посилянь вживається у складі кластерів із дієсловами *hire a Faceless Man* («найняти безликого»), *send a Faceless Man* («підіслати безликого»), *the Faceless Men are expensive* («безликі коштують чимало»), *when the Faceless Men come to kill* («коли безликі прийдуть вбивати»)) і, відповідно, повністю перевернути хід подій.

Аналізуючи усі прояви концепту “POWER” у світі «ПЛП», наведемо цитату, семантика якої відображає усю ядерно-периферійну структуру досліджуваного концепту і викриває його істинне значення в описаному фентезійному просторі: *Some say knowledge is power. Some tell us that all power comes from the gods. Others say it derives from law... Power resides where men believe it resides. No more and no less. So power is a mummer's trick? A shadow on the wall, Varys murmured, yet shadows can kill. And oft-times a very small man can cast a very large shadow* (Martin, 2000) – («Дехто каже, що знання – це влада. Дехто каже, що владу дарують боги. А ще дехто – що влада в законі... Владу має той, хто її має на думку людей. Не більше й не менше. «Отож влада – це балаганні трюки?» «Тінь на стіні, – пробурмотів Вейріс, – але тінь, здатна вбити. Часто зовсім маленька людина може відкидати дуже довгу тінь») (Мартін, 2015).

Лінгвістичний і когнітивний аналіз квазіреалій-репрезентантів концепту «POWER» у творах «ПЛП» показав, що в межах аналізованого фентезійного світу даний концепт реалізується через:

- систему квазіреалій-топонімів (наприклад, *King's Landing* (Королівський Причал) – столиця, *Red Keep* (Червона Фортеця) – королівський палац, *Winterfell* (Вічнозим) – замок лорда-захисника Півночі, *Highgarden* (Небосад) – замок лорда-захисника Розлогів, *Lannisport* (Ланіспорт) – родове гніздо Ланістерів, *the Eyrie* (Соколине Гніздо) – замок Аринів і т.д.);

- систему квазіреалій-антропонімів (наприклад, *Robert Baratheon* (Роберт Баратеон) – король, *Cersei Lannister* (Серсі Ланістер) – королева, *Daenerys Targaryen* (Данерис Таргарієн) – спадкоємиця роду Таргарієнів, *Eddard Stark* (Еддарт Старк) – лорд Вічнозиму, *Hoster Tully* (Гостер Таллі) – верховний лорд Річкових земель, *house Manderly* (дім Мандерлі) – правителі міста Біла Гавань, *Doran Martell* (Доран Мартел) – принц Дорну, *Barristan Selmy* (Барістан Селмі) – лорд-командувач королівської варти тощо);

- квазіреальну систему титулів і посад (зокрема *Daenerys Stormborn of House Targaryen, the Unburnt, Mother of Dragons, khaleesi to Drogo's riders, and true queen of the Seven Kingdoms of Westeros* (Данерис Штормороджена з дому Таргарієнів, Неопалима, мати драконів, халесі вершників Дрого й законна королева Сімох Королівств Вестеросу), *the Hand of the King* (правиця короля), *Warden of the North / East / West / South* (хранитель Півночі / Сходу / Заходу / Півдня), *lord protector* (лорд-захисник), *lord commander* (лорд-командувач), *Shield of Lannisport* (щит Ланіспорту), *Defender of the Marches* (сторож Прикордоння), *High Marshal of the Reach* (великий маршал Розлогів), *prince of Dorne* (принц дорнійський), *Master of coin* (скарбничий),

Master of laws (законодавець), Grand Maester (великий меїстер), seneschal of the Citadel (сенешаль Цитаделі) тощо);

- безпосередні символи найвищої державної влади (*the Iron Throne (Залізний трон)*) як «абсолютна категорія влади, універсальний аттрактор» (Штейнман, 2019) для більшості гравців у престоли «ПЛП» і *the emblem of a hand (символ королівської правиці)*.

В результаті проведеного корпусного аналізу творів «ПЛП» було визначено, що найчастотнішими є колокації слова «влада» з дієсловами, які можна розділити на низку семантичних блоків: 1) *to have* («мати», «тримати»), *to spread, to bring to* («поширювати»), *to show off, to demonstrate* («показувати»), *to trumpet, to flaunt* («хизуватися»), *to strengthen* («підсилювати»); 2) *to be greedy for* («жадати»), *to dream of, to want* («мріяти про»), *to strive for* («прагнути»); 3) *to rise to* («піднестися до»), *to come into* («прийти до»), *to get back* («повернути»), *to take over* («здобути над»), *to usurp, to take from* («узурпувати»); 4) *to doubt, to defy* («оспорювати»), *to dispute, to argue* («сваритися за»), *to fight for* («битися за»), *to slacken* («розхитати»), *to exclude from* («скинути»), *to win over* («перебрати»); 5) *to grant* («дарувати», «наділяти»); 6) *to lose* («втратити»); з іменниками: *lust for* («жадоба»), *king* («король»), *wealth* («багатство»), *knowledge* («знання»), *price of* («ціна»), *sign of* («символ»), *rain* («біль»), *fire* («вогонь»), *glory* («слава»), *god* («бог»), *usurpation* («узурпація»), *law* («закон»), *self-will* («свавілля»), *of life and death* («над життям і смертю»), зокрема з топонімами: *Seven Kingdoms* («Сім Королівств»), *Winterfell* («Вічнозим»), *Vale* («Видол»); антропонімом *House Lannister* («дім Ланістерів»). З отриманих результатів можна побачити, що контексти, у яких вживається лексема «влада», чітко відображають усі описані вище складники даного концепту у тому вигляді, у якому він реалізується в межах фентезійного світу «ПЛП».

5. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, створюючи художній твір жанру фентезі, автор наповнює його великою кількістю когнітивних елементів і образів, які вибудовують специфічний концептуальний простір цього твору. Такими елементами виступають насамперед квазіреальні лексичні одиниці, які не тільки відтворюють часо-просторову організацію ірреального світу, деталізують та естетизують його, а й виступають репрезентантами певних концептів. Зображений у серії романів Дж. Р. Р. Мартіна «Пісня льоду і полум'я» фентезійний світ є світом, у якому немає добра чи зла, натомість є влада як універсальна категорія, що є ядром концептуального простору даного світу. В аналізованій серії фентезі ця категорія насамперед вибудовується через асоціативно-символьний компонент, сюжетні лінії та мотивації дій більшості персонажів саги, а також через детальний опис джерел влади, рівнів та меж, у яких вона реалізовується. На мовному рівні концепт "POWER" виражається насамперед через систему квазіреальних топонімів, антропонімів, титулів, і посад, які найчастіше вживаються у колокаціях із дієсловами та іменниками, в основі семантики яких знаходяться лексеми зі значенням «мати», «посилювати», «жадати», «здобути», «боротися за», «наділяти».

Перспективним напрямом подальших наукових досліджень вважаємо поглиблене вивчення й аналіз можливостей концептуального підходу до аналізу різножанрової художньої літератури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Конечкая, В. П. (1976). *Лексико-семантическая характеристика языковых реалий. Великобритания: лингвострановедческий словарь*. Москва.
- Кочеткова, А. А. (2012). Литература фэнтези: проблема классификации. *Вестник МГУП*, 6. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/literatura-fentezi-problema-klassifikatsii>
- Кубрякова, Е. С. (1996). *Краткий словарь когнитивных терминов*. М.: Филол. ф-т МГУ им. М. В. Ломоносов
- Леонтович, О. А. (2002). *Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения*. Волгоград: Перемена. Retrieved from <https://www.twirpx.com/file/505576/>
- Літяга, В. (2013). Поняття «Концепт» у парадигмі сучасних лінгвістичних досліджень. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*, 1, 48–50.

- Мартін, Дж. Р. Р. (2013). *Гра престолів*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/334378/>
- Мартін, Дж. Р. Р. (2014). *Битва королів*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/334790/>
- Мартін, Дж. Р. Р. (2015). *Буря мечів*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/335690/>
- Мартін, Дж. Р. Р. (2018). *Танок драконів*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/339564/>
- Михайлов, Н. Н. (2006). *Теория художественного текста: учеб. пособие для студ. филол. фак. высш. учеб. заведений*. М.: Издательский центр «Академия». Retrieved from http://www.academiamedia.kz/ftp_share/books/fragments/fragment_20189.pdf
- Фененко, Н. А. (2014). Функциональный потенциал реалий во французском тексте. *Вестник Воронежского государственного университета*, 12, 151–172.
- Штейнман, М. (2019). *Концепт власти в «Игре престолов»*. Retrieved from <https://postnauka.ru/video/98531>
- Martin, G.. R. R. (1996). *A Game of Thrones*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreenovelsread.com/241092-a-game-of-thrones>
- Martin, G. R. R. (1998). *A Clash of Kings*. Voyager Books. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-clash-of-kings>
- Martin, G.. R. R. (2000). *A Storm of Swords*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-storm-of-swords>
- Martin, G.. R. R. (2011). *A Dance with Dragons*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-dance-with-dragons>
- Thinkmap Visual Thesaurus*. (n. d.). Retrieved May 7, 2020 from <https://www.visualthesaurus.com/>

REFERENCES

- Konetskaia, V. P. (1976). *Leksiko-semanticheskaia kharakteristika yazykovykh realiy. Velikobritaniia: lingvostranovedcheskiy slovar [Lexical and semantic characteristics of linguistic realities. Great Britain: a linguistic and cultural dictionary]*. Moskva. [in Russian]
- Kochetkova, A. A. (2012). Literatura fentezi: problema klassifikatsii [Fantasy literature: a classification problem]. *Vestnik MGUP*, 6. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/literatura-fentezi-problema-klassifikatsii> [in Russian]
- Kubriakova, E. S. (1996). *Kratkiy slovar' kognitivnykh terminov [A Concise Dictionary of Cognitive Terms]*. M.: Filol. Department of Moscow State University named after M. V. Lomonosov. [in Russian]
- Leontovich, O. A. (2002). *Russkiye i amerikantsy: paradoksy mezhkul'turnogo obshcheniya [Russians and Americans: Paradoxes of Intercultural Communication]*. Volgograd: Peremena. Retrieved from <https://www.twirpx.com/file/505576/> [in Russian]
- Litiaga, V. (2013). Ponyattia “Kontsept” u paradyhmy suchasnykh linhvistychnykh doslidzhen’ [The term “Concept” in the paradigm of modern linguistic research]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, 1, 48–50. [in Ukrainian]
- Martin, G.. R. R. (2013). *Gra prestoliv [A Game of Thrones]*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/334378/> [in Ukrainian]
- Martin, G.. R. R. (2014). *Bytva koroliv [A Clash of Kings]*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/334790/> [in Ukrainian]
- Martin, G.. R. R. (2015). *Burya mechiv [Storm of swords]*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/335690/> [in Ukrainian]
- Martin, G.. R. R. (2018). *Tanok drakoniv [A Dance with Dragons]*. КМ-БУКС. Retrieved from <http://testlib.meta.ua/book/339564/> [in Ukrainian]
- Mykhailov, N. N. (2006). *Teoriya khudozhestvennogo teksta: ucheb. posobiie dlya stud. filol. fak. vyssh. ucheb. Zavedeniy [The theory of literary text: a textbook for students of philological faculties of higher educational institutions]*. M.: Publishing Center “Academy”. Retrieved from http://www.academiamedia.kz/ftp_share/books/fragments/fragment_20189.pdf [in Russian]
- Fenenko, N. A. (2014). Funktsional'nyy potentsial realiy vo frantsuzskom tekste [The functional potential of realities in the French text]. *Bulletin of Voronezh State University*, 12, 151–172. [in Russian]
- Shteinman, M. (2019). *Kontsept vlasti v “Igre prestolov” [Concept of power in “A Game of Thrones”]*. Retrieved from <https://postnauka.ru/video/98531> [in Russian]
- Martin, G.. R. R. (1996). *A Game of Thrones*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreenovelsread.com/241092-a-game-of-thrones>
- Martin, G.. R. R. (1998). *A Clash of Kings*. Voyager Books. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-clash-of-kings>
- Martin, G.. R. R. (2000). *A Storm of Swords*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-storm-of-swords>
- Martin, G.. R. R. (2005). *A Feast for Crows*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreenovelsread.com/244129-a-feast-for-crows>
- Martin, G.. R. R. (2011). *A Dance with Dragons*. Bantam Spectra. Retrieved from <http://thefreeonlinenovel.com/bi/a-dance-with-dragons>
- Thinkmap Visual Thesaurus*. (n. d.). Retrieved May 7, 2020 from <https://www.visualthesaurus.com/>

Olena Tkachyk, Yevheniia Petruk. The role of quasirealia in the verbalization of the concept of “POWER” in the conceptual space of George R. R. Martin’s English fantasy series of novels “A Song of Ice and Fire”. The article presents the results of the conceptual space of the literary work analysis conducted through the defining of its key concepts and the research of their associative-image and lexical representatives. Particular attention is paid to defining the relationship between the notions of “concept” and “realia” as linguistic and cultural categories that form a picture of the world presented in the literary work, and to substantiating the functional field and the role of quasi-realialia in the creation of an autonomous, surreal fantasy world as well. Such an emphasis on the analysis of realialia (quasirealia in particular) as an integral part of a literary work is stipulated by the fact that until now they have been regarded as linguistic units outside of the text and their functions have not been taken into account in the context of the literary work itself. In view of this and in view of a number of genre and compositional features of the fantasy literature, which is nowadays at the peak of its popularity, the role and place of quasi-realialia in the creation of such a fantasy space that would meet all the requirements and certain canons of the genre and, in particular, the requirements of high fantasy, are determined in this work. The basis of the study presented in the article is an analysis of ways and means of realization the concept of “POWER” in the world-renowned series of fantasy novels “A Song of Ice and Fire” by George R. R. Martin. The plot of the saga is centered on a struggle for power in all its manifestations. The given study identifies the essence of power as a universal attractor for most characters of the saga, analyzes semantics of the saga books titles and their semantic radius in the text, examines the explicit and hidden sources of power according to the typology presented by French and Raven, as well as the limits and means of power exercising on the basis of a number of systems of quasirealia of the saga in question.

Keywords: concept; conceptual space; fantasy; power; quasi-realialia.

Received: May 31, 2020
Accepted: June 15, 2020